

Jaargang 94 | nummer 5 - 2018

DE LANDTONG

Nieuwjaarsreceptie 6 januari 2019 12.00 uur **3**

Stuurtje **7** / Presentatie boek deel II **13**

Wonderlijk gezicht **30**

Roeivereniging Willem III

Jan Vroegopsingel 8
1096 CN Amsterdam
telefoon 020 66 54 230
fax 020 46 58 465
bestuur@willem3.nl
NL63ABNA0473333333
NL18RABO 0300576250

Voorzitter

Otto Over
voorzitter@willem3.nl
(aanspreekpunt jeugdroeien)

Secretaris

Eveline Pronker
bestuur@willem3.nl

Penningmeester

Kristiaan Wolf
penningmeester@willem3.nl
(aanspreekpunt contributie)

Commissaris Wedstrijdroeien

Adri Middag
wedstrijdcommissaris@willem3.nl

Commissaris Materiaal

Ewoud de Boer
matcom@willem3.nl

Ledencommissaris

Ellen van den Broek
ledencommissaris@willem3.nl
(aanspreekpunt instructie, ledenopvang)

Commissaris Sociëteit/Bar

Arthur van der Poll
sociëteit@willem3.nl

Jeugdbestuur

Aaf Vos, Ies Wiersma, Max van der Wurff,
Fien Wenneker, Ole Kuppens, Joost van
Asperen en Mila Dekker
jeugdbestuur@willem3.nl

Ledenadministratie

Thea van der Jagt
ledenadmin@willem3.nl

Nieuwe ledenopvang

Clien Waardenburg
ledenopvang@willem3.nl

Veiligheidscommissaris

Ernst Schutte
veiligheid@willem3.nl

Voorzitter toercommissie

Tanja Lith
toercommissie@willem3.nl

Vertrouwenspersoon

Irene Straatsburg
vertrouwenspersoon@willem3.nl
telefoon 06 41 03 82 60

Hoofdcoach

Willem Stohr, 06 36 25 86 29
hoofdcoach@willem3.nl

Bootsman

Vincent van Zomeren
werkplaats@willem3.nl

Internet

Xander Nieveld
webmaster@willem3.nl

Archiefbeheer

Saskia Leefsma, Maarten Stuurman
en Ber van der Veen
archief@willem3.nl

Redactie De Landtong

Saskia Leefsma, Carla Peddemors,
Florrie van der Kamp, Ellen Spanjaard,
Stan Jansen, Wouter Verster, Angélique
Verbruggen, Charlotte van Duijl en
Helena van Gelder (hoofdredacteur)
redactie@willem3.nl

De Landtong,

officieel cluborgaan van
Roeivereniging *Willem III*.

Vormgeving/opmaak

www.ontwerpstudiospanjaard.com

Druk

drukkerij robstolk®
Oplage 820 exemplaren

Aan dit nummer werkten mee:

Helena van Gelder (hoofdredacteur)
Carla M. Peddemors, Charlotte van Duijl,
Angélique Verbruggen (eindredactie);
Ellen de Monchy, Ellen Spanjaard, Ernst
Schutte (beeld), Ewoud de Boer, Florrie
van der Kamp, Saskia Leefsma, Otto Over,
Kristiaan Wolf, Ernst Schutte, Jeanne Stock-
mann, Marianne Zitteema, Marja Zwart en
Wim Kamerling, Maarten Helle, Mieke Wit,
Jim Enters, Ans Keuter en George Cortlever
Wouter Verster (tekst).

Foto's omslag: Thomas H. Dulfer

www.willem3.nl

KOPIJ

Willem III meningen, ervaringen,
opmerkingen, anekdotes en beelden
ontvangen we graag. Stuur uw
bijdrage naar: redactie@willem3.nl
of stop het in de brievenbus 'Bestuur'
bij de bestuurskamer.

Het volgende nummer verschijnt
week 4. **Inleveren kopij graag vóór
14 januari 2019.**

Nieuwe leden:

Jeugd:

Ben van den Eerenbeemt, Ethan Regev,
Thijs Arisz, Tiger Kruijzen, Maaïke de Braal,
Bloem Godkewitsch, Thymen Buchener,
Thijs Geels, Quinten Wurfbain, Kaat
Broekkamp, Emma Eggenkamp.

Junior:

Lili Sanders, Louis Dercon, Anne de Braal,
Dylan de Jong, Nickita Hoogenboom.

Jong senior:

Carlijn de Roos, Puck Peltenburg, Camille
Zaaijer, Femke van Schoonhoven, David

Macchione, Chantal van den Ouweland,
Jessica Niemeijer.

Senior

Kirsti Steens, Thao Nguyen, Pavel
Kalianko, Herman van den Eerenbeemt,
Marieke Bon, Sietske van Douwen, Fianne
Spaander, Myrthe Praat, Jarcine Spaan-
der, Christel König, Mike Hitzhusen, Tjerk
Gualthérie van Weezel, Rupert Townsend,
Jopke Moulijn, Michelle Dentro.

Overleden

Harry Brunnmayer (Lid van Verdienste):
10 juli 1923 – 24 september 2018

REDACTIONEEL

Bijna *Willem III* debutant af en onder de indruk

Ik voel me nog steeds een nieuwe vreemde eend in de *Willem III* bijt, om maar bij de wateruitdrukkingen in onze taal te blijven. Zoveel mensen zetten zich in op *Willem III* en navenant wat een hoeveelheid commissies. Elke keer vraag ik me af; 'Weten we wel genoeg van elkaar?' En ikzelf? Ik weet dat ik nog lang niet genoeg weet. Hoe krijgen we het toch allemaal gecommuniceerd?

Als ik de drukte rondom de Jeugdestafette zie en hoor dat het volgend jaar de 40^e editie wordt ben ik onder de indruk. Elk jaar weer de boel optuigen, vrijwilligers zoeken en er een mooi spektakel van maken zonder enige borstklopperij. Het is een voorbeeld. Er gebeurt zoveel in de *Willem III*-haven, culinair, onderhoud boten en gebouwen, trainingen, coaching, wedstrijden en samenwerkingen. Waar tonen we wat we allemaal doen? In de hal beneden? De borden zijn niet gevuld met afgebeelde informatie die net zoveel enthousiasme en energie uitstralen als er in de activiteiten gestoken wordt. *Willem III* activiteiten mogen wel wat meer podium en spontane ambassadeurs krijgen.

We hoeven niet op te scheppen, maar trots mogen we zeker zijn op onze vereniging. Ons wat meer 'elkaars ambassadeur voelen' zou best op zijn plaats zijn. De geschiedenis van *Willem III* leert ons dat er genoeg onderwerpen zijn. En iemand aanspreken met de simpele vraag 'wat doe jij bij *Willem III*' leidt vaak al tot een enthousiaste bijdrage aan onze 'oral history'. Met deze Landtong doen we weer een poging *Willem III*-ers op de hoogte te brengen van elkaar. Dit keer een extra dikke met veel geschiedenis om te genieten thuis bij de kachel in de komende donkere dagen. En om je lekker te maken voor deel II van ons geschiedenisboek

We hebben het er wel weer over op 6 januari 2019 tijdens de Nieuwjaarsreceptie. Tot dan & veel leesplezier,

Helena van Gelder

PS: Als afsluiting van het jaar wil ik de redactie & medewerkers van De Landtong graag en hartelijk bedanken voor hun inzet. Dat weet ook niet iedereen; wat een fijne mensen om mee te mogen werken!

INHOUD

Van de redactie	3
Van de voorzitter	4
<i>Wilhelmientje III</i>	5
Stuur ... tje	7
Fietsen met <i>Willem III</i>	8
KiKaRow op <i>Willem III</i>	10
Agenda	12
Historisch boek deel 2	13
Aandacht voor roeiers	21
Scheehouten wherry tocht	22
Van de materiaalcommissaris	24
Archiefstukken	27
Golfbrekers	28
Een wonderlijk gezicht	30

Na een lange zomer nadert het jaar 2018 zijn einde. Een jaar waarin veel is gebeurd, mooie tochten in binnen- en buitenland en mooie wedstrijden. Zoals bekend heeft het bestuur bij de komende Algemene Ledenvergadering drie vacatures te vullen. Het heeft even geduurd, maar er zijn drie goede kandidaten gevonden, die binnenkort aan de leden zullen worden voorgesteld.

In mijn vorige VdV liet ik weten dat de structuur met betrekking tot de Hoofdcoach ‘under construction’ was. Deze is inmiddels naar tevredenheid en voor een belangrijk gedeelte ingevuld. *Willem III* heeft nu 3 hoofdcoaches, te weten: voor meisjes junioren en dames senioren: Hans Lyclama, voor jongens junioren: Willem Stohr en voor heren senioren: Willem Jan de Widt. Daarmee zijn we er nog niet, er zal nog een TAC (technische adviescommissie) gevormd moeten worden, waarin – naast de drie hoofdcoaches en de Commissaris Wedstrijdroeien – twee ervaren personen moeten zitten, die het klankbord verder aanvullen. Zodra deze commissie is ingevuld, verwachten we een goede structuur te hebben, waarbij een ieder zijn taken ten behoeve van de wedstrijdsectie met plezier kan uitvoeren. Aandachtspunten zijn er zeker nog, zoals het vinden van goede coaches. Helaas hebben we al moeten meemaken, dat meisjes die geen coach konden krijgen, de vereniging hebben verlaten om elders hun heil te zoeken, een goed gesprek met uw voorzitter ten spijt. Bij deze doe ik dus een beroep op capabele mensen om zich beschikbaar te stellen. Ik denk daarbij vooral aan oud-wedstrijdroeiers, bij wie in hun tijd ook veel aandacht en tijd is geïnvesteerd en die daarvoor nu iets terug kunnen doen.

Vervolgens meld ik een belangrijke actie: ‘KiKa-Row’. De doelstelling van KiKa is, denk ik, bij u allen bekend: fondsenwerving voor onderzoek kinderkanker. In 2005 begon KiKaRow met haar eerste activiteit: een roeitocht naar Engeland en terug met een ‘yole de mer’ (een boot die voor coastal rowing wordt gebruikt). Dit event bracht € 285.000 op. In 2019 zal opnieuw een actie

worden gehouden met als doel een bedrag van € 500.000 op te halen ten behoeve van het Prinses Maxima Centrum in Utrecht, dat zich uitsluitend richt op kinderoncologie. De organisatie van deze gebeurtenis ligt in handen van roeivereniging *Michiel de Ruyter* in Uithoorn. Meer dan vijftig roeiverenigingen uit het land, waaronder *Willem III*, zijn bij dit project betrokken. De deelnemers aan het parcours zullen door Nederland een afstand afleggen van circa 1.400 km. De laatste etappe op zondag 14 juli is van *Willem III* naar Utrecht. Er wordt van 13 op 14 juli in tenten overnacht op en nabij de landtong. De burgemeester van Utrecht zal de boot daar welkom heten. De boot wordt per traject (14x) bemand door twee oud-patiënten en twee ervaren (soms Olympische) roeiers. Deze oud-patiënten krijgen speciaal een instructie om roeivaardigheid onder de knie te krijgen. Coördinator voor *Willem III* is Wim Kamerman. Elders in het blad zal Wim hier meer over vertellen. Het bestuur heeft behoefte aan een kleine werkgroep, die bereid is zich voor een korte periode in te zetten om activiteiten op dit gebied te ontwikkelen. Belangstellenden kunnen zich bij mij melden.

Tot slot: hoop ik velen van u al te hebben gezien op woensdag 12 december tijdens het Kerstdiner. En natuurlijk zie ik u allen graag bij de Nieuwjaarsbijeenkomst, op zondag 6 januari om 12 uur. Bij deze gelegenheid wordt de volgende uitgave (deel 2 en 3) gepresenteerd van het meerdelig ‘Boek Historie *Willem III*’, betreffende de jaren 1892-1902 en 1902-1912. Waarover meer in het hart van deze Landtong.

Otto Over

JUNIOREN

Wilhelmientje III

De Junioren meiden van *Willem III*

Het was een mooie (na)zomer voor de juniorenmeisjes van *Willem III*

Door: Jet Rutgers (coach M16 en M18 eerstejaars)

Deze zomer konden vijf *Willem III* junioren meisjes een Nederland-pakje aantrekken. Aaf Vos en Saartje Van der Wurff roeiden in de 2- op de *Coupe de La Jeunesse* in Ierland. Inmiddels roeit Aaf als student bij Nereus en is Saartje naar Delft en Leiden vertrokken. Jet Zandbergen en Charlotte Russel, ook meisjes 18, besloten deze zomer aan de touwtjes te trekken. Jet stuurde de Jongens 4+ en Charlotte de jongens 8 op de *Coupe de La Jeunesse*. Charlotte mocht twee zilveren medailles ophalen met de acht.

Marleen Verburgh

Foto: Ellen de Mouchy

meisjes dubbel vier, samen met Femke Paulis (Salland) Lisa Bruijninx (Gouda) en Pau Koster (De Maas). Pau kreeg helaas twee weken voor het WK een blessure en werd vervangen door Susanne Temming (Tromp). De meiden bekronden een seizoen hard trainen met een mooi resultaat op de WK Junioren in Racice.

Tijdens de eerste training op het WK fietste ondergetekende met medecoach Thomas Notermans (De Maas) langs de baan. Terwijl de Duitse 4x voorbij roeide, zei Thomas: ‘Zilver is ook mooi.’ Bij het zien van de Zwitserse 4x meldde hij: ‘Bronz is ook oké’. De andere 15 tegenstanders zijn we zonder te kijken voorbij gefietst.

Janneke van de Meulen wint zilver tijdens WK Coastal Roeien

De voorwedstrijd werd gemakkelijk gewonnen van de Italianen. De Nederlandse ploeg werd netjes, op 2 seconden, tweede achter de Tsjechen, de regerend Europees kampioen.

Tijdens de finale lagen onze meiden na 500 meter vierde. De Duitsers lagen de eerste 1000 meter soeverein op kop, met de Tsjechen en de Zwitsers in hun kielzog. Vanaf de 1000 meter schoof de Nederlandse ploeg langzaam naar de Tsjechen, die inmiddels voorbij geroeid waren door de Zwitsers. In een ongelofelijk spannende laatste 500 meter denderden de Zwitsers voorbij de Duitsers en vocht Nederland met de Tsjechen om de derde plek. Na de finish was het onduidelijk wie er derde was geworden. Uiteindelijk kwam de omroeper met het verlossende woord: Nederland was derde geworden met een voorsprong van 0,07 seconde: wat een geweldige race in een tijd van 6.28.62.

Thomas Notermans (De Maas)

Foto: Ellen de Mouchy

In september zijn de junioren roeisters weer begonnen met trainen. Pleun Bon, Fien van Westreenen, Jet Zandbergen, Charlotte Russel en Anne Kooijenga zijn tweedejaars M18. Henriette Maitland, Tabo Stekelenburg en Bo den Hond zijn eerstejaars M18. Er zijn vier meisjes 16: Fien Wenneker en Mila Dekker (tweedejaars) en Annelot Maitland en Lotta van Westreenen (eerstejaars). Henriette en Annelotte hebben al twee jaar wedstrijd geroeid bij Gouda. Na hun verhuizing deze zomer naar Amstelveen, zijn ze de *Willem III* ploeg komen versterken.

De eerste blikken zijn ook al getrokken: Fien van Westreenen won het M18 skiffveld op de Tromp Boat Race in een baanrecord. Annelot Maitland, als eerste jaars 16, won het M16 skiff veld. Op de novembervieren wonnen Annelotte, Tabo, Bo en Henriette, gestuurd door Ole Kuppens verrassend het M16 veld. Kortom net als voor de elite dames is het seizoen voor de meiden goed begonnen.

Willem III acht die de Amstelbeker wint. Van boeg naar slag; Mette, Pleun, Jessica, Marlies, Charlotte, Danielle, Janneke, Lotte en stuurvrouw Charlotte.

In Nederland worden verkleinwoorden veel gebruikt. Let er eens op en je zal versteld staan hoe vaak het gebeurt. Zelf ben ik er niet dol op, naar mijn idee heeft het vaak iets infantiels. Volwassen kerels die het over hun 'vrouwje' hebben, zonder dat ze daarmee willen zeggen dat ze met een lilliputter getrouwd zijn. Of 'een centje' als het over geld gaat: 'Dat kost een aardig centje.' Nog weer erger is het meervoud ervan: 'We moeten wel op de centjes letten.' Gebruik gewoon het woord geld of zo.

Door Bas Haanraadts

Foto: Ellen de Mouchy

Het is ook weer niet zo dat het gebruik van verkleinwoorden nooit kan. Sterker, er zijn woorden die alleen als verkleinwoord bestaan: akkefietje, meisje, beetje of rotje.

De betekenis van een woord kan ook veranderen door er een verkleinwoord van te maken. Denk aan een opdondertje, dat is echt iets anders dan de verkleinvorm van een opdonder.

Je kan met een verkleinwoord meer dan alleen maar grote zaken klein maken. Je kan er ook een gevoel mee uitdrukken, zaken worden er zachter en liever van. Bij een hondje weet je bijna bij voorbaat al dat het niet zal bijten. Door de toevoeging van het simpele 'tje' kan een woord iets liefkozends krijgen.

Het is in deze hoek dat we het moeten zoeken als het over een stuurje gaat. Want zelden heb ik meegemaakt dat er over een stuur gesproken wordt wanneer een dame de touwtjes van de boot in handen krijgt. Steevast wordt er dan gesproken over een stuurje. In hoeverre de vader daarbij de wens is van de gedachte, weet ik niet. Maar het is natuurlijk wel zo dat je het liefst een 'stuurje' hebt, dat zo dicht mogelijk bij die maximale vijftig kg zit. Ik spreek uit ervaring want bij een

toertocht door Parijs werd onze boot gestuurd door een boomlange vent van honderd kg+, die vanwege rugklachten zijn normale positie in de meldkamer (de middenpositie in de boot, red.) had moeten opgeven. Geen aanrader. Stuurjes dus, ze komen in vele maten en soorten. Een vast stuurje is een belangrijke toevoeging aan een roeiteam, maar die luxe is slechts weinigen gegeven. Een vast stuurje kent de nukken van een ploeg en weet hoe je meer uit de ploeg kan krijgen. Door juist hard of juist zacht te praten, door te weten wat de sterke en de zwakke punten zijn, kan het stuurje het verschil maken. Omgekeerd werkt het voor de roeier ook, bij het ene stuurje roei je harder dan bij het andere. Als ik voor mezelf spreek: ik ging niet harder roeien met het stuurje waarvan de commando's als een cirkelzaag door de boot gingen. Tot mijn eigen verbazing had een spiritueel stuurje met de opmerking: 'Plaats jezelf buiten de boot en zie jezelf door het water gaan', wel een goede uitwerking op mijn haal. Op zijn minst opmerkelijk. En hoewel dit dan eigenlijk weer niet lekker bekt, wil ik toch eindigen met 'stuurje bedankt'.

Fietsen met *Willem III*

Na een paar uur stijgen op de fiets stonden we dan eindelijk boven op de Alpe d'Huez, de legendarische top uit de Tour de France. De tijd hebben we niet opgenomen, maar het was beslist een heel stuk langer dan destijds Marco Pantani erover deed. Het was 19 september, prachtig weer en vrijwel exact een jaar nadat we op 16 september 2017 op de *Willem III*-veiling bij het 135-jarig bestaan na een slopende biedingenstrijd een driedaags verblijf in hotel La Douce Montagne in Allemont in de wacht sleepten.

Door Maria Zwart en Wim Kamerman

Die veiling, bedoeld om met de opbrengst de immer aanwezige geldhonger van onze geliefde roeivereniging enigszins te stillen – er moest deze keer een nieuwe acht komen voor de topjunioren – bood een keur aan begerenswaardige diensten en spullen. Het verblijf in Allemont bood ons het vooruitzicht van een fantastische fietsvakantie. Het ligt in Zuid-Frankrijk bij Grenoble, vlak bij de grote cols (de bergpassen, red.), van de Tour. Allemont was een gift van de eigenaar van hotel La Douce Montagne, Maarten Alfrink, aan *Willem III*. Maarten is de vroegere roeimaat van onze wedstrijdcommissaris Adri Middag. Samen roeiden ze bij *de Zwolsche* tot hun wegen uiteenliepen. Maarten vertrok naar Frankrijk en Adri naar *Willem III*. Maar nog steeds hebben ze contact. Vandaar dit genereuze aanbod.

Drie dagen verblijf leek ons wat te kort voor de lange tocht erheen, dus we boekten er nog drie dagen bij. La Douce Montagne bleek ons heel goed te passen. Het is een buitengewoon aange-naam hotel, vooral gericht op fietsers en skiërs, niet luxueus maar comfortabel, met een prettige, informele bediening, mooie kamers, goede maaltijden en een aangename wijnkaart. En het was die week prachtig weer.

De eerste dag na onze aankomst vertrokken we in de richting van Le Rivier d'Allemont. Dat was een beetje dom zonder infietsen, want het begon al vrij snel met een fors stijgingspercentage van boven de acht procent. Toch ging het nog best aardig, maar toen een stuk van twaalf procent stijging zich aandiende, zijn we maar omgekeerd. Het biertje op het zonovergoten terras smaakte uitstekend.

Het probleem was natuurlijk ook dat Wim op zijn racefiets zat, maar dat Marja het moest doen met haar trekkingfiets, prachtig voor lange fietstochten met bagage, maar toch minder geschikt om

Dumoulintje te spelen. Goede raad was duur, maar wel de moeite waard. In het nabij gelegen Le Bourg d'Oisans kon je een elektrisch ondersteunde mountainbike huren. Dat bleek een uitkomst. De volgende dag konden we gezamenlijk naar de Col de la Croix de Fer, Wim hijgend en steunend (en af en toe even de voeten aan de grond; het polderverzet omwisselen voor een bergverzet zou wel handig geweest zijn) en Marja op haar elektrische mountainbike op de eco-stand, de laagste ondersteuning. Dat was ook nog behoorlijk zwaar, want de elektromotor vraagt je om stevig mee te trappen.

De volgende dag was de beurt aan de Alpe d'Huez. Wij kwamen via Villard-Reculas halverwege bij Huez op de route naar de Alpe. De rit naar de Alpe is saai en lelijk en alleen de faam van deze beklimming kan aanleiding zijn naar dat afschuwelijke skichaletdorp te fietsen. Wat is het daar lelijk! Na de lunch konden we gelukkig snel weer aan de terugtocht beginnen, nu vrijwel voortdurend remmend. Wim bewees opnieuw dat hij liever stijgt dan daalt, hij is een schijtlaars in de afdalingen. Maar ja, je wilt toch terug naar het terras voor een welverdiende Weizen of twee.

De volgende dagen waren even plezierig met een bergwandeling en een andere mooie, wat lichtere tocht naar de Col d'Ornon, omdat Marja haar e-bike inmiddels weer had ingeleverd.

De conclusie van deze dagen was dat we een uitstekend bod op de veiling hadden uitgebracht. Maar La Douce Montagne is ook zonder veiling een buitengewoon aangenaam onderkomen, zeker als je van fietsen (of skiën) houdt.

KiKaRow op Willem III

Door Wim Kamerman

Foto: Kikarow

Volgend jaar trekt gedurende veertien weken een flottielje roeiboten en begeleidende motorboten door Nederland. Op 13 april vertrekt van roeivereniging *Michiel de Ruyter* in Uithoorn een Yole-de-Mer (gladde roeiboot voor ruw open water, red.) met de naam *Vin*, begeleid door enkele andere boten, in de richting van Den Haag naar roeivereniging *De Laak*. Na veertien weken (eigenlijk weekenden) komt de hele vloot op 13 juli aan in Amsterdam, bij *Willem III*. Op 14 juli vertrekt de *Vin* naar Utrecht voor de laatste etappe. Dit hele spektakel, *KiKaRow*, is opgezet om geld in te zamelen voor het onderzoek naar de gevolgen van kinderkanker in het nieuwe *Prinses Maxima Centrum* in Utrecht. De *Vin* wordt bemand door roeiers van allerlei slag, óók - en dat is het bijzondere van deze onderneming - door jonge mensen die kinderkanker hebben gehad en overleefd. De meeste van hen zijn geen roeiers, dus ze moeten de beginselen van het roeien nog onder de knie krij-

gen. Op verschillende roeiverenigingen krijgen deze KiKaRowers nu roei-instructie. Ook op *Willem III*. In het volgende nummer van de Landtong komt een interview met één van deze roeiers die nu op *Willem III* instructie krijgt.

In Nederland krijgen iedere week ongeveer tien kinderen de diagnose kanker; dat zijn er dus meer dan 500 per jaar. Leukemie is de meest voorkomende vorm van kinderkanker, gevolgd door de hersentumor. Zo'n 75% van de kinderen geneest. Door de sterk toegenomen overlevingskansen is er steeds meer aandacht voor de latere gevolgen van de ziekte. Het onderzoek naar de latere effecten is een nieuw terrein. Tegenwoordig worden alle kinderen met kanker in het kort geleden geopende *Prinses Maxima Centrum* in Utrecht behandeld. Het onderzoek naar de langetermijneffecten van kinderkanker is in ontwikkeling, maar er is maar beperkt geld voor beschikbaar. Met het geld van

deze actie wil *KiKaRow* het onderzoek naar de langetermijneffecten van kanker en de behandeling daarvan ondersteunen. Het doel is vijf ton in te zamelen voor de "Later studie" van het *Prinses Maxima Centrum*. De Nederlandse roeiwereld doet mee. Op tal van roeiverenigingen zijn inmiddels acties gaande om geld in te zamelen. Bij de meest recente editie van de *Novembervieren*, georganiseerd door *De Hoop*, kon bijvoorbeeld de borg voor het boegnummer gedoneerd worden aan *KiKaRow*. Ook de andere Amsterdamse roeiverenigingen, waaronder *Willem III*, gaan op verzoek van *KiKaRow* meedoen aan deze actie. Naast het instrueren van de KiKaRowers op *Willem III* zullen acties gestart worden om geld in te zamelen. Ook bij de *Head of the River 2019* - georganiseerd door *Willem III* en de ARB - zal *KiKaRow* duidelijk aanwezig zijn.

Hulp gezocht!

De voorzitter van *Willem III*, Otto Over, heeft mij gevraagd de coördinatie van de acties op *Willem III* op me te nemen. Dat doe ik graag, maar in je eentje valt er niet veel te coördineren. Ik ben dus op zoek naar mensen die willen helpen bij de organisatie van acties en de ontvangst en het verblijf van de KiKaRowers op 13 en 14 juli volgend jaar op *Willem III*. Meld je aan bij ondergetekende (w.f.kamerman@hetnet.nl) of via de website van *Willem III*.

Op de website van *KiKaRow* (kikarow.nl) is alle informatie te vinden over deze actie en het *Prinses Maxima Centrum*.

Rabobank clubkascampagne

Op 8 november heeft Kristiaan Wolf, onze penningmeester, een cheque ontvangen van de Rabobank. *Willem III* heeft 132 stemmen gekregen bij de clubkascampagne. Heel veel dank voor het stemmen. Het geld krijgt een goede bestemming. Op de foto Kristiaan in het Rabobank kantoor.

Foto: ?

In allerijl nog een kerstcadeau nodig?

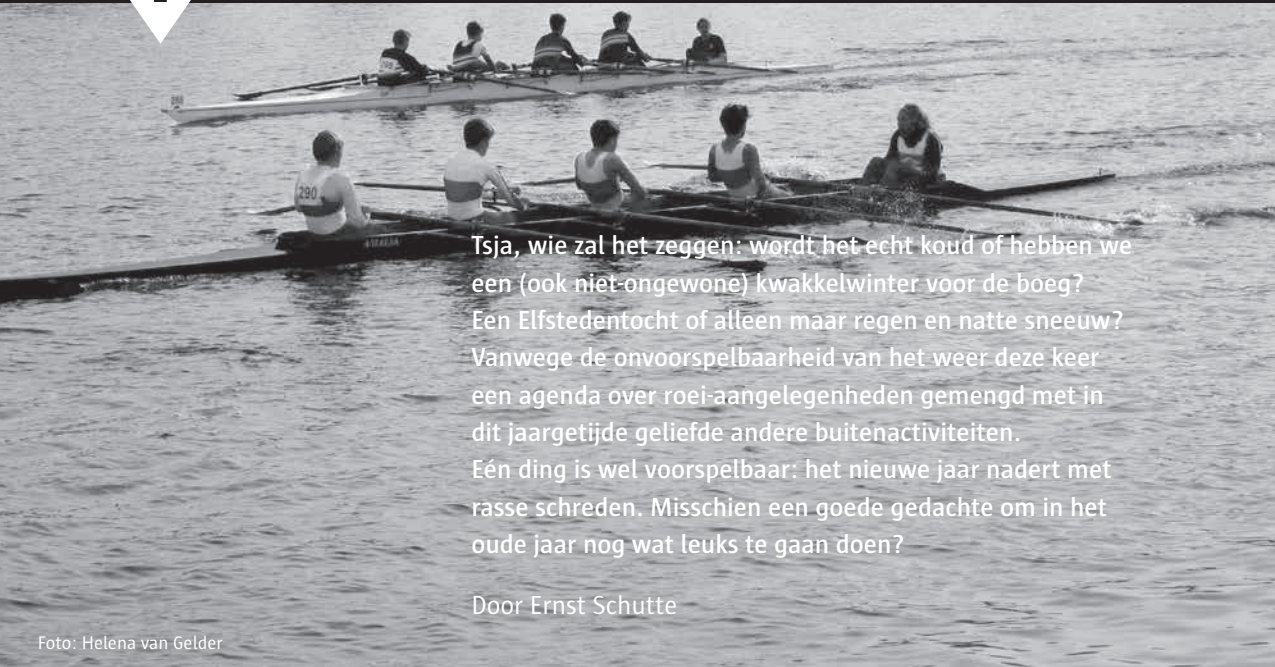

Achterwaarts Vooruit

Nog een kerst kleinigheid nodig? De tweede druk van onze 'exChef' van de Landtong kan je uit de brand helpen. Stuur hem een verzoekje om een boekje. ferrywie@hotmail.com

AGENDA

Tsja, wie zal het zeggen: wordt het echt koud of hebben we een (ook niet-ongewone) kwakkelwinter voor de boeg? Een Elfstedentocht of alleen maar regen en natte sneeuw? Vanwege de onvoorspelbaarheid van het weer deze keer een agenda over roei-aangelegenheden gemengd met in dit jaargetijde geliefde andere buitenactiviteiten. Eén ding is wel voorspelbaar: het nieuwe jaar nadert met rasse schreden. Misschien een goede gedachte om in het oude jaar nog wat leuks te gaan doen?

Door Ernst Schutte

Foto: Helena van Gelder

Aanrader: ga eens naar een Kerstmarkt in een Duitse stad met een eigen cultuur. Ik ben vooral gecharmeerd van de kerstmarkten in Noord Duitsland, in het bijzonder Hamburg en Lübeck. Zou het ermee te maken kunnen hebben dat ik daar in de buurt goede vrienden heb wonen?

Een andere aanrader: bekijk het Amsterdam Light Festival, te voet of per boot. Afgelopen jaar vond ik de artistieke kwaliteit niet geweldig, maar volgens de eerste berichten die ik heb gezien, is de weg omhoog dit jaar weer gevonden.

Voor de medemens die liever met roei-activiteiten bezig is, heb ik nog wat tips verzameld:

za. 15 december 2018
Jeugdergometerwedstrijden bij *De Laak*.
Meer info: www.jeugdergometerwedstrijden.nl

zo. 16 december 2018
Het Uur, een tijdrace op de Ringvaart Haarlemmermeer, van Badhoevedorp naar Heemstede.
Meer info: www.thehour.eu

za. 22 december 2018
Midwintermarathon, een wedstrijd over 54 km in en om Abcoude, Weesp, Ouderkerk en Amsterdam. Organisatie: *rv RIC*.
Meer info: midwintermarathon.ricamsterdam.nl

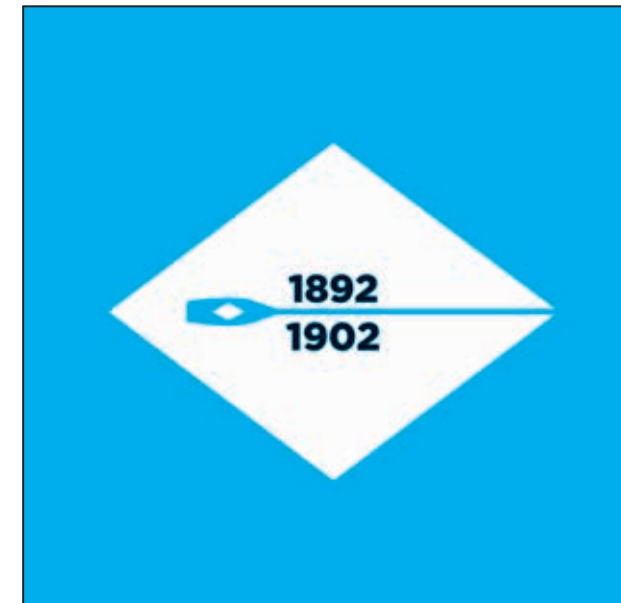
2019 In januari staan er op dit moment alleen maar ergometerwedstrijden op de KNRB-agenda en ook het sloeproeien geniet deze maanden van een winterslaap:

- op za. 12 januari: Open Jeugd Ergometerwedstrijden bij *Michiel de Ruyter* (Uithoorn),
- op zo. 20 januari: Amsterdam World Ergohead, organisatie r.v. *De Amstel*,
- op za. 26 januari: Nationale Jeugd Ergometerwedstrijden bij Baarnse watersportvereniging *De Eem*.

In het volgende nummer hoop ik weer meer roei-activiteiten te kunnen belichten. In ieder geval met onze eigen grote wedstrijd *De Head of the River Amstel 2019*.

Presentatie deel 2 (1892-1912) historisch boek *Willem III*

In het nieuwe jaar is het zover we beginnen direct met de presentatie van het nieuwe vervolgdeel van het historisch boek *Willem III*. In onze Landtong mogen we alvast een tipje van de sluier oplichten met teksten die het boek niet gehaald hebben. Gelukkig kunnen wij ze wel publiceren. Deze historie is leuk en nuttig om te weten. In het nieuwe deel krijgt u een uitneembare poster van boten/clubhuizen van *Willem III* in de periode van 1892 tot 1912.

Damesroeien

Het bestuur van *Willem III* had in 1906, als een van de eerste roeiverenigingen in Nederland, besloten om dames toe te laten als actief roeiende leden. Voorheen mochten ze slechts plaats nemen in de boot als stuurvrouw en lid zijn van de club als donatrice. In 1907 verscheen er een wervende tekst voor het damesroeien in 'De Revue der Sporten'.

De Vrouw en het Roeien

Nu trekt de vrouw den bewonderenden man niet alleen aan, neen, nu veroverf ze hem op slag en stoot. En dat alleen, omdat ze thans aan sport doet, wij 't heerlijke woordje in de dictionnaire vinden 'sportswoman'.

Nu is 't vasteland van Europa het Britsche rijk in dit opzicht nog ten achter. Daar ontpopt de vrouw zich nog meer als sportswoman dan bij ons, daar zit de lust voor tennis, voor schaatsen, en wat dies meer zij, haar nog bruisender in 't bloed. Een sport, die de Eva's van het vasteland b.v. nog slechts van 't aanschouwen kennen, is 't roeien. De Engelsche miss evenwel kent haar van 't doen, is zelf de boot ingestapt, heeft de riemen ter hand genomen, getrokken dat 't een lust was om te zien. Een lust! Want welke sport eigent zich eigenlijk meer voor de vrouw dan 't roeien. Dat gezonde achteroverzwaaien, dat gespierde trekken, hoe bevallig en sierlijk moet 't bij de dametjes zijn? En hoe gezond moet 't tevens wezen? Ieder spiertje van het lichaam wordt geoefend, de longen krijgen regelmatig frissche lucht, en het aestetische, nu, wij laten 't eindoordeel aan onze lezers en lezeressen, die de resultaten kunnen aanschouwen op de kieken hierbij gevoegd. Zoo leven de vrouwen in Engeland, voor heur gezondheid, voor heur sport ...

En nu, Hollandsche meisjes, laten wij elkander eens in de oogen kijken! Ge hebt al lang gesnapt, welken weg wij uit willen met dit geschrijf. Ook gij, blondjes, brunettes, allen de booten in! Ook gij van leer getrokken en getoond, dat ge sportwomen zijt! Kom, wij zijn toch de kinderen van waterland, wij kennen immers niet anders dan vaarten, plassen en schuiten. En daarom, Brittanje naar de kroon gestreefd, ook in ons vaderland de vrouw aan 't roeien!

1907 De Revue der Sporten

1908

1860

Amstelsluizen

Een prachtige foto van de Amstelsluizen bij Carré die de roeimogelijkheden van *Willem III* rond 1900 behoorlijk inperkten vanwege de strikte spui tijden. De foto is echter gemaakt in 1860, dus ruim 40 jaar te vroeg voor de komende uitgave.

Door de historische boeken van *Willem III* loopt een duidelijke tijdlijn. Tijdens het lezen weten we altijd in welke tijd we ons bevinden.

1892

Tolhek langs de Amstel

Of de foto van Jacob Olie van de modderige kade van de Amsteldijk in 1892, bij het gemeentehuis van Nieuwer-Amstel en de tolhekken die toen nog bij de huidige Tolstraat stonden. Bij de vermelding van *Willem III* in het telefoonboek van 1904, staat als plaatsaanduiding: "bij den tol", waardoor het idee ontstond dat dit de locatie zou moeten zijn. Maar in 1896 zijn de tolhekken verplaatst van de Tolstraat naar ongeveer de plek waar later de Berlagebrug zou komen. In 1902 kwam *Willem III* daar te liggen (vlakbij de buitenplaats Meerhuizen).

1890

Buitenplaats Meerhuizen

Dat brengt ons bij de volgende foto van Jacob Olie van Meerhuizen in 1890. Wel de goede plek maar nog ruim 10 jaar te vroeg. (wellicht is deze foto genomen vanaf de Zweminrichting De Amstel)

1900

Zweminrichting De Amstel bij Meerhuizen

Of deze foto van de Zweminrichting De Amstel in 1892. Midden in de Amstel, vlak voor de buitenplaats Meerhuizen, alleen met pontjes van de Weesperzijde of de Amsteldijk bereikbaar. Dit zwembad heeft bestaan tussen 1882 en 1902. Tot twee keer toe zijn er delen van dit bouwwerk, midden op het water, afgefikt. Tegen de tijd dat de botenhuizen van *Willem III* bij Meerhuizen kwamen bestond alleen nog het horecagedeelte en ook dat werd kort daarna gesloopt.

1902

Panorama Amstel

Het geweldige panorama van de Amsteldijk in 1903 waar *Willem III* net niet zichtbaar is! (de botenhuizen lagen toen uiterst links achter het botenhuis van Nereus en vóór de watertoren) Een technisch zeer knappe montage uit vier opname's die zonder Photoshop zo goed aan elkaar zijn gezet dat je heel goed moet zoeken naar de overgangen.

1909

1910

In aansluiting op het gebrek aan vrouwen op *Willem III* in 1906, heeft een zekere Frederik van Monsjou, lid van *Willem III* in de jaren 1930 en 1940, in 1946 een hilarische en fantasierijke tekst geschreven, met het idee dat de club in die jaren een volledige mannen aangelegenheid zou zijn geweest. Een eigen herinnering kan het niet geweest zijn want hij was in dat jaar nog geen lid.

Uit het clubblad van *Willem III*, december 1946

Oók 'n herinnering

Het is precies veertig jaar geleden, dat de feestcommissie van onze vereniging, of wat in die dagen als zoodanig fungeerde, besloot in het komende winterseizoen, ter gelegenheid van de jaarlijksche soirée, een opera op te voeren. Natuurlijk geen echte opera, maar iets komieks. Ons lid Loe van Maurik, zoon van wylen den vermaarden schrijver van *Amsterdamsche volksschetsen* Justus van Maurik, zou het libretto schrijven op muziek van populaire liedjes uit die dagen. De zangers werden spoedig gevonden, óók voor de vrouwelijke rollen, die “en travesti” moesten worden gespeeld, want damesleden hadden wij toen nog niet.

Toen kwam “le moment suprême” “Optreden van de Prima Ballerina”, stond er in het tekstboekje te lezen. Ik danste zoo sierlijk ik maar kon, zwaaide met mijn sluier, maakte elegante pirouetten, kortom, ik deed alles precies, zooals mijn dansleeraar het mij had geleerd. Het succes was eclatant, zoals de kunstcritici dat noemen. Trouwens, de heele voorstelling liep op rolletjes en het applaus, waarmede de spelers na afloop beloond werden, overtrof alle verwachtingen. Nadat ik mij had afgeschminkt en mijn “gekleede jas” weer had aangetrokken, dat afschuwelijke kledingstuk dat toentertijd mode was, begaf ik mij naar de zaal om aan de champagnebar mijn dorst te lesschen. Daar trof ik een zakenrelatie, die door één van onze leden, geïntroduceerd bleek te zijn. “Zoo, makker”, aldus begroette hij mij, “ben jij óók hier? Ben jij lid van *Willem III*?” “Ja,” zei ik, “dat ben ik.” “Dan moet ik jou eens wat vragen”, zoo vervolgde hij, “Kijk, die vrouwenrollen werden door

mannen vervuld. Dat begrijp ik. Maar nou dat danseresje, dat was toch zeker geen vent, hè?” Ik kreeg schik in het geval en antwoordde prompt: “Neen, natuurlijk niet. Die hebben wij van den Stadsschouwburg geleend”. “Zie je wel”, zei hij, dat dacht ik wel. Maar de mensen, die naast mij zaten, beweerden dat dát óók een vent was”. Op dat oogenblik kwam een van de oudere leden naar mij toe, klopte mij op den schouder en sprak: “Kerel, dat heb je uitstekend gedaan. Dat optreden van jou was in één woord voortreffelijk”. “Wat”, vroeg mijn zakenrelatie, hoogst verbaasd, “heb jij dan óók meegedaan? Wat was jij dan?” “Het danseresje”, zei ik, zoo laconiek ik maar kon. Eerst werd het stil. De goede man sperde zijn oogen open, zoo wijd hij maar kon, en daarna zijn mond, maar er kwam geen woord uit. Toen, ineens, voer er een schok door zijn lichaam en hij brulde de jonge dame achter de bar in ‘t gelaat: “Champagne, juffrouw, Cham-pag-ne !!!”

Boek bestellen

Wilt u alles weten over de historie van *Willem III* neem dan een abonnement delen 1-3, inclusief opbergband € 72,50, per los deel € 25,00. Deel 1 (1882-1892) is ook verkrijgbaar voor € 12,50.

Bestellingen: boek@willem3.nl, direct in het clubzaal bij de kassa of contant bij de tafel.

Aandacht voor roeiers 20-35 v/m

Ewoud heeft hard had gewerkt om een mooie club junioren bij elkaar te krijgen, maar het was hem nog niet genoeg. Hij miste iets bij *Willem III*: Ewoud droomde van een vloot jonge dames-achten op onze prachtige Amstel.

Door: Lotte Westerbeek

Hij liet er geen gras over groeien en had binnen no time een enthousiast coachkader bij elkaar. Overigens niet alleen enthousiast, maar ook uiterst capabel. Martin Lauriks, paralympisch roeier die menig WK heeft geroeid en gecoacht, geniet van iedere backsplash die je maakt. En John Luck die al van jongs af aan over de internationale wateren scheert, kost het geen moeite om iedere boot onder zijn hoede minstens dubbel zo hard te laten gaan.

inwisselen voor het immer spiegelgladde water van de Vecht om zo topfit aan de start van de *Heineken* en de *Head of the River Amstel* te verschijnen. Maar presteren willen wij niet alleen op het water. Daarom is er een inventieve bokaal in het level geroepen: de wie-zit-het-eerst-weer-in-de-boot-na-haar-zwangerschap-bokaal. Een prestigieuze prijs die menige dame wel in de wacht wil slepen. Wie zal hem dit jaar winnen?

Vanaf het moment dat het coachkader rond was, werden alle dames met roei-ervaring tussen de – laten we zeggen – 20 en 35 die zich aanmeldden bij *Willem III* meteen doorverwezen naar het allerleukste trainingsmoment van de vereniging: zaterdag 10 uur! Overigens was dit eerst 9 uur, maar tsja, deze leeftijdsgroep drinkt nog wel eens een wijntje teveel op vrijdagavond. Enfin, van het een kwam het ander en ineens was er een Whatsapp-groep met maar liefst dertig enthousiaste roeisters. Een groep met een breed scala aan achtergronden: scull- en boordroeisters, jeugdroeisters, en dames die hun roeicarrière zijn gestart bij studentenverenigingen als *Triton*, *Skøll*, *Nereus*, *Proteus* en *Saurus*. Ook zijn er enkelen die de vloten van *Willem III* maar al te goed kennen uit hun jeugdijaren en nu meedoen met een gevoel van nostalgie. Deze mix lijkt haar vruchten af te werpen met boten aan de start van de *Eemhead*, *Abcoude-Amsterdam*, de *Ringvaart Regatta*, de *Tromp Boat Races* en de *Novembervieren*. Voor Abcoude-Amsterdam is zowaar nog een extra mixje gemaakt door wat mannelijk schoon (en kracht) aan de boot toe te voegen. Een groep even flexibel als veelzijdig. Zo zullen wij onze vaste trainingsbasis een weekendje

Deze leuke groep kan nog wel wat versterking gebruiken! Ben jij tussen de 18 en 35, kom dan een keer meeroeien op de zaterdag. Heb jij meer zin om je kater eruit te fietsen op zaterdagochtend? Meld je bij Ewoud de Boer als coach. Of denk je misschien: 'Hé, deze groep klinkt echt fantastisch, maar ik ben van het andere geslacht'? Ook dat is geen probleem! Wij zijn namelijk ook op zoek naar een mannelijke equivalent.

'wie-zit-het-eerst-weer-in-de-boot-na-haar-zwangerschap-bokaal'

Scheehouten wherry tocht

De scheehouten wherry is een bijzondere boot. De wherry is een overnaads gebouwde en met koperen nagels geklonken boot, gebouwd volgens de Viking boot bouwmethode. Van origine komt dit boottype uit Engeland, waar het ook wel Thames skiff werd genoemd. Deze boten zijn nu praktisch alleen nog te vinden in Groot Brittannië, Nederland en Argentinië. Ze zijn veelal voorzien van bladgouden versieringen, een looper op de vlonders en een kussen van Velours d'Utrecht in de stuurstoel. Onder de zitbanken zit veelal een uitdraaibaar houten bakje met vet om de lederen kraag van de riemen soepel te houden.

Door Jim Enters

Ook *Willem III* heeft nog een aantal van deze prachtige boten in de wherryloods liggen. Ook zijn er nog een paar particuliere boten bij *Willem III* gestald waarvan de single scheehouten wherry van Rogier Klop een uitgesproken juweeltje is.

Ik kan me nog herinneren dat toen ik in 1954 lid werd van *Willem III* ik mijn eerste roeilessen in de scheehouten wherry kreeg van mijn instructeur Dave Neter, samen met clubgenoot Liekje den Herder. Dave was een uitstekende instructeur en heeft heel lang instructie gegeven op *Willem III*. Na afloop van de instructie moesten we altijd boven in de clubzaal komen voor een nabespreking, maar in feite introduceerde Dave ons op

deze wijze in het clubleven van de vereniging. Ik weet niet of er nu nog instructie wordt gegeven in de scheehouten wherry, maar het is me opgevallen dat dit boottype vooral populair is onder de oudere leden.

Op vrijdagochtend roeien Herman Boelen, Rogier Klop, Frits de Graaf en ondergetekende stevast in de scheehouten wherry en in navolging van Dave Neter's instructie wordt er dan op het terras of in de clubzaal koffie gedronken. Rogier zorgt dan altijd voor appelflappen die hij de avond tevoren, of vroeg die ochtend, thuis heeft gebakken. Maar de boot is ook zeer geschikt voor roeitochten: in de vijftiger en begin zestiger jaren roeiden

we vaak met ons lid Jan Sprangers en een paar schone dames naar de Vinkeveense plassen (zowel roeiend als op de buitenboordmotor) en de Botshol (waar geen buitenboordmotoren zijn toegestaan). Uiteraard met de picknickmand en geestrijk vocht aan boord. Ook gingen soms de mast en het zeil mee en werd er gezeild, hoewel ... meer 'rietzeilen' als ik me goed herinner! Overigens is de privé scheehouten wherry, de 'Blackbird', na het overlijden van Jan Sprangers door zijn familie aan *Willem III* geschonken en is nog steeds in uitstekende conditie in de vaart.

Om de belangstelling voor het scheehouten wherry roeien levend te houden organiseert Pim Schimmel jaarlijks een *Willem III* roeitocht via de Amstel en de grachten, naar de Kromhout Werf aan de Hoogte Kadijk, niet ver van het Scheepvaart Museum.

Dit jaar gingen we op vrijdag 15 juni om vier uur in de middag met zes boten op weg, begenadigd met heerlijk zonnig en warm weer en bijna geen wind. We zijn dan altijd een bezienswaardigheid voor de vele toeristen die langs onze route staan en een geschikt object zijn voor een typisch Amsterdams plaatje.

Nadat George Cortlever vooraf contact heeft opgenomen met het management van de Kromhout werf zijn we altijd welkom om met onze zes en

acht wherries bij de Kromhout Werf aan te leggen en van de bestaande vaste opstelling picknick-tafels gebruik te maken. Dan komt de meegenomen drank en spijs op tafel en hebben de dames het druk met het beleggen van meegebrachte toast met Franse kaas, paling, heerlijke avocadosalsa met garnalen, etc.

De terugtocht volgt bij voorkeur een andere route dan waarmee we bij de Kromhout Werf zijn aangekomen. Dit jaar had George Cortlever van te voren een andere route verkend, langs de Universiteit van Amsterdam, die voor de nodige variatie zorgde. Na terugkomst op *Willem III* zo rond zeven uur kwamen we na een verfrissende douche we bij elkaar in de clubzaal waar we nog van een gezellige maaltijd en bijeenkomst genoten. Ik ben blij dat ik elk jaar weer door Pim voor deelname wordt uitgenodigd, waarvoor nogmaals dank!

Als u ook tot de 'uitverkorenen' wilt behoren die jaarlijks worden uitgenodigd voor dit gezellige evenement, laat u dit dan weten door contact op te nemen met Pim Schimmel, die regelmatig op de woensdagavond en zondagmorgen op *Willem III* te vinden is.

Overigens kan ik ook een bezoek aan het Kromhout Museum aanbevelen. Zie www.kromhoutmuseum.nl

Qua aanvaringen hebben we bij *Willem III* een slecht jaar. In totaal zijn er elf aanvaringen met schade geweest, allen door onzorgvuldigheid van *Willem III*-leden. In de meeste gevallen betreft het zeer ervaren roeiers die in vaak competitieve sfeer onverantwoorde risico's nemen.

Door Ewoud de Boer

Daardoor is onze bootsman, Vincent, al sinds begin 2018 bezig met de reparatie van deze schades en komen we op zijn vroegst begin 2019 weer aan groot onderhoud toe. Erg jammer en ik hoop dat iedereen het komende jaar weer beter gaat opletten. Hopelijk kunnen jullie meedenken hoe we onze leden kunnen motiveren om voorzigtiger met de veiligheid en ons materiaal om te gaan. Suggesties zijn welkom op mijn e-mailadres matcon@willem3.nl of natuurlijk mondeling als je mij tegenkomt.

Nieuwe acht

Eind oktober is de nieuwe *Filippi*-acht geleverd. Deze wordt op dit moment nog helemaal in orde gemaakt en afgesteld, zodat we deze binnenkort kunnen dopen en in gebruik kunnen nemen.

Rembrandt van Rijn

(Bijna) iedereen kent Frans van Zomeren, ons hardwerkende lid die ons gebouw schoonmaakt, veel vrijwilligerswerk doet, maar net als de meesten van ons gewoon roeier is. Laatst ging ik eens lekker met Frans in de *Rembrandt van Rijn* tweezonderen. En bij het te water leggen, viel het gelijk op dat de boot er als nieuw uitziet. Hoe komt dat? Frans vertoelt de boot waar hij zelf het vaakst in roeit door te zorgen dat deze er

altijd volledig gepoetst, zonder enig kalk- of vuilvlekje uitziet. En dat roeit natuurlijk extra lekker. Regelmatig vraag ik aan een lid of hij of zij de boot waar ze het vaakst in roeien eens willen schoonmaken. Vaak is het commentaar dat 'de anderen' dat ook niet doen? Maar ja, als we allemaal zo denken, zien onze meeste boten er veel minder mooi uit dan mogelijk is. Haal eens wat schoonmaakadvies of schoonmaakmiddel bij onze bootsman of een andere deskundige, adopteer de boot waar je het vaakst in roeit en poets deze alsof het je eigen oldtimer is. Na de eerste grondige beurt is het makkelijk om de boot zo te houden door steeds van buiten én van binnen te poetsen.

Zorg dat je niet bij 'de anderen' hoort en adopteer je boot!

Oh Wee

Willem III heeft niet veel houten boten meer over. Sommige van deze houten boten zijn echter nog in goede staat en roeien heel prettig. Zo ook de *Oh Wee*, een prettige veelgebruikte C2x, licht van gewicht. Ook deze boot had helaas een schade, waardoor deze de werkplaats in moest. Wij hebben als richtlijn dat als een boot de werkplaats in gaat voor bijvoorbeeld een flinke schade, dat we dan meteen de hele boot opknappen. Ook deze boot is grondig onderhanden genomen door Vincent. Bij een blank gelakte houten boot is dat veel werk, maar het eindresultaat is dan ook verbluffend. De *Oh Wee* kan nog lange tijd doorvaren in onze vloot!

Foto: Ellen Spanjaard

Nogmaals Oh Wee

Regelmatig worden er bonnen uitgedeeld bij *Willem III* voor verkeerd parkeren. Twee weken geleden was ik aan de beurt. Er zat een bon onder de ruitenwisper van mijn auto. Tien dagen later lag de brief van het Justitieel Incasso Bureau in de bus. Een bon van maar liefst € 104,- voor parkeren in parken en openbaar groen.

Handdoeken

Laatst op een regenachtige zondagmorgen waren alle handdoeken bij de skiffloodsen vies en nat. Hoe kwam dat? Iedereen had op zaterdag de handdoeken buiten op de grond laten liggen. 's Nachts ging het regenen en ja, dan is alles daarna nat en modderig. Na het poetsen laten veel leden gewoon de handdoek vallen op de plek waar ze op dat moment staan, maar dan ligt 'ie buiten op de grond! Berthie Schaad verzorgt onze handdoeken door deze te wassen en weer schoon in deloods te hangen. Daar hebben alle *Willem III*'ers nog meer plezier van als we allemaal de handdoek na het poetsen weer binnen op het rek hangen.

Foto: Ellen Spanjaard

Vlot onder balkon

Vorige editie schreef ik al over het vlot onder ons balkon. Het is van slechte kwaliteit en dat is tijdens de Novembervieren, toen het druk was op de club, gebleken. De hoofdsteunbalken braken onder luid gekraak. Gelukkig is daarbij verder niets ernstigs gebeurd, maar de schade is niet meer mooi te repareren. Het bestuur heeft daarop besloten begin volgend jaar sneller dan gedacht dit vlot te vervangen door hetzelfde systeem als het hoofdvlot. Waarschijnlijk nemen we meteen het middenvlot bij de skiffloodsen mee in deze vervanging. Rogier Klop heeft met Frans van Zomeren een tijdelijke oplossing gemaakt, waardoor we de komende maanden kunnen overbruggen.

Gladheid

Terwijl ik dit schrijf wordt net de eerste koude periode van het seizoen aangekondigd. Het kan dan glad worden op onze toegangsweg of op de vloten. Als je goed kijkt, zie je op vier plaatsen grote kunststof kisten staan, waar strooizout in zit, bijvoorbeeld bij de botenwagens, op het achterterrein en naast de werkplaats. Zie je ergens gladheid, steek gerust de handen uit de mouwen, open een kist en strooi er lustig op los.

Ying Yang: handle with care!

De Ying Yang was dit jaar bij een grote schade betrokken. Vincent heeft deze gerepareerd, en de boot gelijk groot onderhoud gegeven. Deze ziet er weer prachtig uit! Dit schip heeft een kwetsbare huid is is erg gevoelig voor stootschade, waardoor er makkelijk putjes in ontstaan. Dus 'handle with care'!

ARCHIEF STUKKEN

Ho, ho, ho, your boat.

'Kerstbellen en -ballen mogen' voor dit nummer, zo luidde de aanmoediging van de hoofdredacteur bij het doorgeven van de deadline voor dit winternummer. Dat zijn leuke zoekopdrachten voor het archief.
Door Saskia Leefsma

Wat levert een woord als 'kerst' op? Elf hits om precies te zijn, waaronder foto's van recente kerstdiners en ook artikelen uit *De Landtong*, eveneens van recente aard. Immers, het archief heeft met hulp van Fred van Essen onlangs alle artikelen van *De Landtong* nieuwe stijl geïndexeerd en houdt dit vanaf nu bij. Dus mocht iemand op zoek zijn naar een bepaald artikel sinds 2014 verschenen, laat het weten.

Ander mooi initiatief: Maarten Helle scant op dit moment alle eerdere Landtongen en clubbladen, met zoekfunctie! Ook oudere artikelen zijn straks op die manier terug te vinden.

De kaart

Uit de aanwezigheid van recente foto's van bijvoorbeeld een kerstdiner en ook uit de datering van deze kaart blijkt dat het archief behalve heel oud spul (vanaf 1876) ook heel jong spul bevat. Dat wordt vanzelf oud. En

A friendly hello
Wishing you a good row
And
A happy holiday season

From the crew at Hudson Boat Works

Peter Bots

dan kan men, zoals bij deze kaart, zich later verbazen over de vormgeving, zo typerend voor een bepaald decennium, of zich afvragen wie Peter Bots eigenlijk was. Op het bord in de hal prijkt zijn naam als deelnemer aan de Olympische spelen van 1964, in Tokyo. Samen met Max Alwin kwam hij uit in het onderdeel dubbeltwee. Beiden waren destijds lid van *Willem III*. Momenteel roeit hij in Dordrecht en vertegenwoordigt hij het bedrijf van deze kaart met de vrolijk zwaiende kerstman. Stokmannetjes zijn van alle tijden. Deze heeft wanten aan en een muts op, waarin ook nog een takje hulst verscholen zit. Het gebruikte lettertype Comic Sans bestaat sinds 1994. De skiff met de front vleugelrigger is ook modern. Maar evenals archiefstukken verouderd ook de techniek. De front vleugelrigger is inmiddels opgevolgd door een boeg vleugelrigger, achter de roeier dus. Roei! wijdt er in nr 24 (februari 2018) een artikel aan en op de website van *Hudson Boat Works* is zo'n boeg vleugelrigger goed te zien.¹ En dan de punaisegeatjes. Deze kaart prijkte ooit op het prikbord op *Willem III*. Zodat u weet, een kaart aan *Willem III* komt goed terecht. Het liedje (row, row, row your boat, maar een kerstman zegt nu eenmaal 'ho') zit voorlopig in mijn hoofd.

¹ Bron: <https://www.hudsonboatworks.com/anatomy>, geraadpleegd 13/11/2018

We zitten in de kop van de race voor de Amsterdamse Pluim

De afgelopen maanden bezochten de vrijwilligers van de visitatiecommissie de kandidaten voor de Amsterdamse Pluim, om te kunnen beoordelen wie deze prijs voor beste aangepaste sportactiviteit verdient. Onderstaande organisaties zijn nog in de race om de Amsterdamse Pluim 2018 te winnen.

Door: Uniek Sporten

Prins Willem Alexander manege

De Prins Willem-Alexander Manège biedt in eerste instantie mensen met een beperking de mogelijkheid om paard te rijden. Wekelijks rijden ruim 150 ruiters met veel plezier paard. Dit kan alleen door de inzet van een enthousiaste groep van ongeveer 150 vrijwilligers. De vrijwilligers komen op een vaste avond in de week helpen en kunnen op dezelfde avond ook zelf rijden. De manege heeft achttien pony's en paarden die leden met en zonder beperking wekelijks een geweldige paardenervaring bieden. De grote en lichte accommodatie is geheel aangepast aan mensen in een rolstoel. Er is een mooie binnen- en buitenrijbaan, zodat bij alle weersomstandigheden gereden kan worden. In de zomermaanden kan er gebruik gemaakt worden van het aangrenzende Gaasperplaspark.

Roeivereniging Willem III

Het uitgangspunt van Roeivereniging Willem III is dat pararoeiers zoveel als mogelijk samen met andere leden roei-instructie krijgen en gaan

roeien. Ook voor mensen met een beperking is roeien vaak goed mogelijk. Wat is het verschil met 'gewoon' roeien? Geen! Iedereen leert roeien in zijn eigen tempo en op zijn eigen manier, maar wel met de juiste uitkomst voor ogen en dat is veilig alleen of in een ploeg (leren) roeien.

Honk - en softbalvereniging North Stars

North Stars is een honkbalvereniging in Amsterdam-Noord. De vereniging heeft twee zogenaamde G-teams die meedoen aan een landelijke competitie. De vereniging vindt G-honkbal uitermate geschikt voor mensen met een beperking. Het is een teamsport waarbij bijna geen fysiek contact komt kijken en door de dode spelmomenten is het gemakkelijk om de speler weer bij het spel te krijgen. Geweldig voor mensen met PDD (Pervasive Development Disorders, red.). Ook laat North Stars G-spelers doorstromen naar teams in de 'reguliere' competitie waarin zij inmiddels volledig zijn opgenomen.

I.M. Harry Brunmayer

Door Ans Keuter en George Cortlever

Met Harry verliezen we een voortreffelijk lid; hij was dat al sinds 1946. Hij ontwikkelde zich tot een wedstrijdroeier van formaat.

Op de bluflijst tussen 1949 en 1956 komt hij 36 keer voor, in 1952 werd hij met Rob Jansen kampioen in de twee zonder.

Verder is hij hoofdcoach van de jeugd geweest en heeft hij outdoortraining gegeven ('de tuintjes'). In 1972 is hem de *Carel W. Kokprijs* toegekend en hij is lid van verdienste geworden, kortom een leven verweven met de vereniging.

Ook zijn huwelijk met *Wil Schilt* was een *Willem III*-aangelegenheid.

Met de nachtwedstrijd heeft hij zich ook bemoeid en jarenlang zat hij in de organisatie. Zijn specialiteit was het vinden van nieuwe locaties. Dat kwam door het vele schaatsen dat hij deed. Verder hielp hij met het uitzetten van de trajecten. Mijn persoonlijke herinneringen stammen uit de veteranentijd. Vele jaren achtereen heb ik met hem voor de *Head of the River Amstel* en de *Heineken* in een vier of acht gezeten.

Het meest aangename was het formeren van een vier, begin jaren tachtig, met Harry op slag, Alfons van Schaik, Rob Jansen, mijzelf, en Ans Keuter als stuurvrouw. Dat heeft meer dan twaalf jaar geduurd.

In die tijd roeiden we veel wedstrijden, vooral in de buurt maar we gingen ook bijna elk jaar naar de *FISA*-veteranenwedstrijden in het buitenland. Af en toe wonnen we wel eens wat omdat je

iedere vijf jaar in een oudere categorie terecht komt. Maar vooral was het leuk omdat Harry de leiding had met zijn trainingen, schema's en allerlei uitjes.

Nooit een onvertogen woord, vol humor en gezelligheid, altijd vol verhalen.

Door vergrijzing is aan deze periode een einde gekomen. Van de ploeg zijn Ans en ik nog over, met haar heb ik overigens dit stukje samengesteld.

Roeien was niet zijn enige sport: fietsen, hardlopen, schaatsen, surfen, alles deed Harry intensief. Hij heeft de marathon van New York gelopen, had een zeer laag startnummer voor de Elfstedentocht, waar hij heel trots op was. Het fietsen is hem tenslotte fataal geworden. Bij een tochtje om de Ronde Hoep is hij gevallen, bewusteloos geraakt en in het ziekenhuis beland. Daarna kon hij niet meer zelfstandig wonen en werd opgenomen in een bejaardenhuis. Na enige jaren is hij in *De Poel* overleden op 95-jarige leeftijd.

Willem III heeft veel aan hem te danken door zijn inzet en gedrevenheid. Ook financieel heeft hij vaak een bijdrage geleverd.

Zijn naam is blijvend aan het gebouw verbonden door een bronzen plaatje met zijn naam in de nieuwe loods, op de plek van de heipaal die hij heeft geschonken. Een prettig idee.

Een wonderlijk gezicht

Over het water lopen, het is lang geleden dat iemand het deed, leert ons een beroemd verhaal. Maar op een vrijdagmiddag begin oktober denk ik heel even dat ik het weer zie gebeuren. Ik kom nietsvermoedend bij *Willem III* aan en laat mijn blik over de Amstel gaan: vlak voor onze haven zie ik niet één, maar een paar mensen heen en weer drentelen over het water... Heb ik een zonnesteek, is het een fata morgana? Ik ren naar het buitenvlot om het beter te kunnen zien, maar val bijna in het water: er ligt geen buitenvlot!

Door Florrie van der Kamp

Eén en één blijkt twee: het buitenvlot drijft bijna onzichtbaar in volle lengte op de Amstel en daar lopen die mensen op. Ik ben dus niet getuige van een wonder, maar zo blijkt later, van de voorbereiding van de 39ste jeugdestafette die de volgende dag zal plaatsvinden. En dat is misschien wel nog leuker. Die jeugdestafette is een wedstrijd die binnen twee uur gestart en afgerond is, maar de voorbereidingen kosten, zo te zien, heel wat meer tijd. Naast al het geregeld achter de schermen waarmee een wedstrijd sowieso gepaard gaat, worden er vloten neergelegd op de overstappunten en op die vloten wordt een soort bushokjes gebouwd waar de tijdwaarnemers beschut kunnen zitten. Ook boeien worden uitgezet. Op het vlot ligt een klein bootje om straks mee terug te varen. Lekker klus voor deze zonnige vrijdagmiddag.

De laatste twintig jaar was deze voorbereiding in handen van Rogier Klop en Frans van Zomeren, maar zij vonden het eens tijd worden dit aan nieuwe mensen over te dragen. Vijf nieuwelingen worden wegwijs gemaakt: Maaïke, Marie-José, Joris, Sven en Ernst. Al mag deze laatste geen nieuweling genoemd worden: hij was al betrokken bij de eerste jeugdestafette 39 jaar geleden! 'Het is bijzonder om te zien hoeveel goed overdachte

voorbereiding Rogier en Frans er al die jaren ingestoken hebben,' vertelt iemand van deze 'W3vlotgroep' zoals ze zichzelf noemen. 'De constructie om de buitenboordmotor achter het vlot te hangen, de speciaal vervaardigde boeg die op het voorste vlot wordt gemonteerd zodat het lange gevaarte wat gemakkelijker door het water glijdt, de demontabele 'bushokjes' die op het water in elkaar gezet en uit elkaar gehaald kunnen worden, het goed uitgedachte gebruik van al het materiaal. Het is een geolied systeem dat ieder jaar weer klaarligt.'

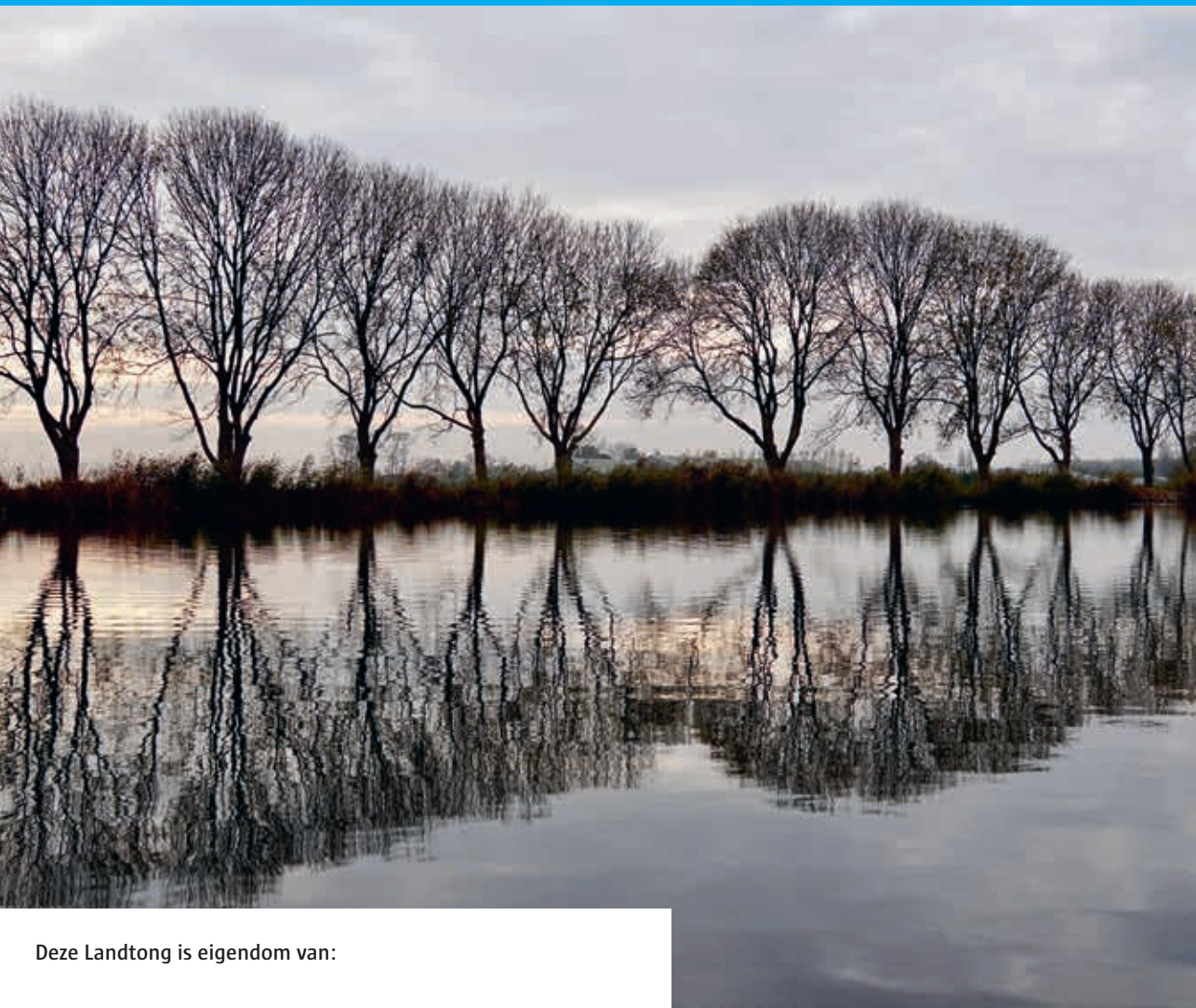
Als ik zaterdagmiddag na de estafette aan het roeien ben, kom ik ze tegen op de terugweg: alle vloten weer aan elkaar geknoopt en de bushokjes ontmanteld tot een stapel planken. De stuurman van dienst zit heel relaxt op een rood klapstoeltje en de rest van het gezelschap maakt de laatste dingen in orde of eet een krentenbol. Ik vraag me even af of ze de vrij scherpe bocht onder de Rozenoordbrug wel kunnen maken, maar als een soepel waterdier schuiven ze om de hoek en zijn uit het zicht verdwenen. Het blijft nog lang op mijn netvlies, dat wonderlijke beeld van die op-het-water-lopers. Kan me goed voorstellen dat zo'n beeld tweeduizend jaar geleden heeft geleid tot dat beroemde verhaal. Maar anno nu op de Amstel weet ik wat erachter zit!

WILLEM III

Retouradres: Willem III, 1096 CN, 8

Deze Landtong is eigendom van: